

fat, tillade mig at fremføre en modsat Anskuelse. Jeg troer virkelig ikke, at vi uagtet Præsten har forestaaet Skole- og Fattigvæsenet i ca. 50 Aar, ere skredne saa vidt frem i Communen i Almindelighed, at vi kunne sige, at vi kunne undvære hans Bistand, og allermindst med Hensyn til Fattig- Lovgivningen. Det er jo et bekendt Factum, at denne maafee er noget af det meest Indviklede i hele vort Lovgivningsvæsen — det er Noget, der skal iagttages med særdeles Omhu, — og at man i de forskellige Communer benytter ethvert Middel, om jeg saa maa sige, til paa en ikke sjon christelig Maade at afvalte Byrden til at yde Fattighjælp. Men det er og bliver ikke anderledes, og det er derfor nødvendigt, at Folk med den fornødne Indsigt paatage sig dette Hverv.

Det er vistnok saa, troer jeg, mange Steder i Landet, at man ikke har villet have Præsten til Formand i Sogneforstanderskabet, men har valgt Bønder til denne Post; men det har efter en kort Tids Erfaring — idetmindste kjender jeg flere Exempler derpaa — vist sig, at disse virkelig ikke, uden at søge Hjælp hos Andre, have formaaget at bestride Formandskabets Forretninger, og det Vigtigste ved disse Forretninger er Fattig- og Skolevæsenets Anliggender. Derfor troer jeg, at, saaledes som Sagen endnu staaer, er det aldeles nødvendigt, at Præsten med Hensyn til disse Sager har Sæde i Sogneforstanderskabet. Jeg kunde vistnok for mit Bedkommende ogsaa have ønsket, at han ikke alene havde Sæde deri med Hensyn til disse Sager, men at han i det Hele var fast Medlem af Forstanderskabet; men det lader sig jo ikke gjøre, dersom man vil have Loven ud, og det kan saaledes neppe blive anderledes, end som Lovforslaget bestemmer.

Med Hensyn til § 6, som den samme meget ærede Landsthingsmand har omtalt, maa jeg dog tillade mig at yttre, at jeg troer virkelig, at denne Paragraph kan have sine gode og gavnlige Bestemmelser. Det er mig navnlig for at anføre et Exempel, bekendt, at man her i Landet har enkelte Sogne, men naturligviis ogsaa kun enkelte, — hvorfor jeg ogsaa troer, at denne Paragraph kun vil finde Anvendelse ganske enkelte Steder, — der ere

af et saa stort Omfang, at det næsten er umuligt for et enkelt Sogneforstanderskab at bestride Forretningerne. Man har navnlig i det Amt, hvor jeg hører hjemme, et Sogn, som tæller 4000 Individer med 800 Tønder Hartkorn; der er omtrent en halv Snees Sognefogder i Sognet. Det har hidtil vist sig, at det har næsten været aldeles uoverkommeligt for et enkelt Sogneforstanderskab at styre Anliggenderne der; man har multeret, klaget og søgt Indenrigsministeriet om Assistance, men det er Altsammen blevet Skin; Ingen har villet være Formand. Hidtil har man haft den Bestemmelse, at man dertil kunde tvinge Præsten eller en stor Lodseier; men, naar det for Fremtiden ophører, saa man ikke længere kan tvinge Noget til at paatage sig det overordentligt besværlige Kald at være Formand i Forstanderskabet, vil det være særdeles henstigtsmæssigt, at nærværende Lovforslag anviser en Udvei, som man i saadanne Tilfælde kan benytte for at raade Bod paa de Ulemper, der nu, som jeg haaber, kun paa enkelte Steder kunne finde Sted, og jeg skal derfor meget viligt tiltræde § 6, som jeg virkelig ikke troer kan skade, men derimod i enkelte Tilfælde være gavnlig.

Friis: Jeg troer, at den sidste ærede Taler har misforstaaet § 6. Efter min Opfattelse indeholder den aldeles Intet, der hjemler Berettigelse til i eet og samme Sogneforstanderskabsdistrict at oprette flere Sogneforstanderskaber — saaledes har jeg forstaaet den ærede Landsthingsmand — nei, den indeholder kun Bestemmelse om, hvorledes Forretningerne kunne deles, og om, at Valgene til Sogneforstanderskabets Medlemmer kunne foretages paa flere forskellige Steder. Men det attraaede Gode, som den ærede Taler vilde udlede af § 6, troer jeg vilde kunne opnaaes, selv om vi ikke havde denne Lov, nemlig ved at gjøre Indstilling derom til Indenrigsministeriet, som vistnok vilde være bøjlet til at kunne foretage Saadant. Idetmindst har man jo, naar et Sogneforstanderskabsdistrict bestaaer af flere Sogne, flere Exempler paa, at der i et saadant District er flere Sogneforstanderskaber. — Siden jeg nu ganske uventet har maattet udbede mig Ordet, anden